

**Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E**

01 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Dorina Tăut, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui:

Istrati Eudochia Andrei, născută la 17 martie 1950, originară din or. Strășeni, locuitor în mun. Chișinău, bd. Dacia 50, ap. 140 B,

Termenul de examinare a cauzei:

- *prima instanță: 16.05.2014 – 21.08.2014;*

- *instanța de apel: 24.09.2014- 09.12.2014;*

- *instanța de recurs: 17.03.2015- 01.07.2015;*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Strășeni din 21 august 2014, Istrati Eudochia a fost achitată de sub învinuirea adusă în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

2. De către organul de urmărire penală Istrati Eudochia a fost învinuită pentru faptul că, dînsa a fost împrăștiată cu teren agricol cu destinația grădini prin decizia Consiliului or. Strășeni nr. 3.5. din 24.03.1993 amplasat în or. Strășeni, în regiunea numită „Roșcani” deoarece la acel moment era angajată la Școala de arte din or. Strășeni. După aceasta terenul i-a fost transmis lui Istrati Eudochia Andrei în natură pe care ea l-a cultivat și l-a prelucrat o perioadă mai mare de 15 ani.

În urma adresării lui Istrati Eudochia către Primăria or. Strășeni, la data de 22.04.2011 acesteia i s-a eliberat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului cu nr. cadastral 8001103.018 cu suprafața de 0,2166 ha, pe care Istrati Eudochia l-a prezentat la OCT Strășeni, unde pe data de 12.05.11 a fost

înregistrat dreptul de proprietate asupra acestui teren în Registrul de stat al bunurilor imobile.

3. Împotriva sentinței instanței de fond a declarat apel în termen legal procurorul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Istrati Eudochia să fie condamnată în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, iar în baza art. 60 Cod penal să fie încetat procesul penal în privința acesteia în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere a ultimei la răspundere, invocând motivele:

- instanța de fond, fără a aprecia la justa valoare probele acușării, examinând circumstanțele de fapt și de drept, superficial, eronat, unilateral și părtinitor pentru inculpat, a pronunțat astfel o sentință vădită ilegală;

- instanța de fond a achitat-o pe Eudochia Istrati ilegal, bazându-se doar pe declarațiile acesteia fără a exista alte probe care ar combate pe cele ale acușării, a interpretat eronat și subiectiv probele acușării și astfel a pronunțat o sentință ilegală care contravine prevederilor art. 100 alin. (4), art. 101 alin. (1) și (3) și art. 389 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, ceea ce afectează grav calitatea actului de justiție;

- ilegalitatea respectivei sentințe rezultând și prin faptul că instanța pe parcursul procesului penal sub diferite pretexte a limitat acușatorul în dreptul de a pune întrebări, fapt confirmat prin înregistrările audio, ceea ce pe cale de consecință indică la încălcarea obligației de imparțialitate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2014, a fost respins ca nefondat apelul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. Colegiul penal analizând situația de fapt și de drept a ajuns la concluzia de nevinovăție a inculpatei Eudochia Istrati, susținând poziția instanței de fond ca una corectă și legală bazată pe probele administrate și confirmată prin materialele dosarului.

Astfel, instanța de apel analizând probele administrate a ajuns la concluzia că, învinuirea formulată inculpatei nu se confirmă, deoarece fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Pentru a putea fi incriminată comiterea unei infracțiuni este necesar să existe o componentă de infracțiune prevăzută nemijlocit în partea specială a Codului penal și care să conțină: subiect, obiect, latură obiectivă și latură subiectivă, în cazul de față procurorul acușă inculpata în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod penal, adică „*deținerea și folosirea documentelor oficiale false ce acordă drepturi*”.

Instanța a considerat însă că faptele incriminate inculpatei nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii imputate, deoarece lipsește obiectul și latura subiectivă a acesteia.

Reieșind din conținutul art. 361 alin.(l) Cod penal obiectul material obligatoriu al acestei componente îl reprezintă „*documentul oficial fals*”, ceea ce presupune că inculpata a deținut și a folosit un document care este lipsit de orice valoare juridică în acest sens. Din probele administrate în ședința de judecată însă reiese că Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Istrati Eudochia la 22.05.2011 pentru terenul cu suprafața de 0,2166 cu nr. cadastral 8001103.018 cu destinație grădini, este unul perfect valabil, or, acuzatorul de stat nu a prezentat careva dovezi că Titlul este fals, asupra acestui document nefiind pronunțate careva hotărâri judecătorești civile de declarare a nulității sau sentințe penale, acest document nu a făcut obiectul unei expertize sau constatări științifice etc. Mai mult decât atât, instanța a reținut că odată cu Titlul de proprietate a fost emis de către o autoritate publică precum este Primăria or. Strășeni, el este prezumat a fi legal pînă la proba contrară, probă care nu a fost prezentată.

Colegiul penal a constatat că, instanța de judecată just a reiterat că învinuirea adusă inculpatei este neîntemeiată deoarece, în lipsa cărorva probe că Titlul respectiv este ilicit sau a fost dobîndit ilicit nu poate fi reținută învinuirea de deținere și folosire a acestuia. Și chiar dacă în procesul de judecată procurorul a invocat și au fost cercetate careva probe care scot în evidență anumite încălcări în procesul de emitere a Titlului de proprietate (cum ar fi procesul-verbal de examinare a Registrului titubanților funciari ai Primăriei or. Strășeni unde la f. d. cu nr. 220 cu numărul de ordine 933 este indicată persoana Croitor Constantin (f. d. 45) sau procesul-verbal de examinare a Registrului cadastral al deținătorilor de teren din or. Strășeni, unde în volumul I, la pagina 108 cu numărul de ordine 933 figurează persoana Croitor Constantin (f. d. 42)) acestea nu au nimic comun cu persoana inculpatei deoarece vizează exclusiv lucrătorii Primăriei, iar învinuirea de falsificare a documentului oficial nu i-a fost înaintată inculpatei, motiv pentru care instanța nu poate depăși limitele învinuirii conform rechizitoriului pe prezenta cauză penală.

Prin urmare, faptul că Istrati Eudochia nu este înregistrată ca plătitor pe impozit nu este vina ultimei, or, aceasta este obligația activă și suverană a statului de a percepe impozitele și taxele la buget, iar faptul că inginerii funciari nu și-au făcut datoria în privința prezentării materialului relevant pentru asigurarea perceperii impozitelor de la Istrati Eudochia nu poate fi imputat ultimei, or, după cum s-a constatat în ședință de judecată activitatea de împrumutarea cu teren nu s-a sfârșit, multe registre ale deținătorilor de teren cu destinație grădini nu s-au păstrat. Pe de altă parte, martorii apărării au relatat că, se plăteau anumite sume de bani în beneficiul primăriei, mai întâi în ruble, apoi în cupoane, însă ulterior dezicîndu-se terenurile respective au încetat a mai achita careva plăți.

Nu constituie probe veridice, incontestabile care ar dovedi vinovăția inculpatei în „*deținerea și folosirea documentului oficial fals*” nici procesul-verbal de examinare

a dosarului cadastral cu nr. 8001 103.018; nici procesul - verbal de examinare a Registrului titularilor funciari ai Primăriei or. Strășeni; nici procesul-verbal de examinare a Registrului cadastral al deținătorilor de teren din or. Strășeni; nici comunicatul cu nr. 802 din 08.08.2011 a Primăriei or. Strășeni; nici răspunsul cu nr. 5789 din 15.12.2011 a Arhivei Națională; nici comunicatul cu nr. 137 din 15.02.2012 a Serviciului Arhivă a Consiliului raional Strășeni, deoarece Eudochia Istrati nu este învinuită de falsificarea Titlului de proprietate și nici nu putea cunoaște că Titlul nu era emis în condiții legale.

Din considerentele expuse, probele administrate dovedesc cu certitudine că inculpata nu a folosit și nu a deținut documente oficiale false, motiv pentru care instanța de judecată recunoaște învinuirea adusă inculpatei Istrati Eudochia în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, ca fiind neîntemeiată, ea fiind corect achitată.

5. Împotriva hotărîrii menționate, procurorul a declarat recurs ordinar invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

În motivarea recursului procurorul invocă dezacordul cu hotărîrea instanțelor de judecată și consideră că vina inculpatei este demonstrată prin probele administrate de partea acuzării, care au fost cercetate în conformitate cu legea procesual penală, dar nu au fost corect apreciate, prin prisma coroborării lor.

Singurul motiv de nerecunoaștere a vinovăției de către inculpată nu echivalează cu achitarea acesteia, or, însăși Istrati Eudochia nu a putut specifica la concret care persoane, în ce temei ori împrejurări de fapt i-a fost repartizat respectivul teren indicat în titlu și cine sunt vecinii cu loturile, pînă la obținerea lui ilegală în anul 2011.

La fel, acuzarea consideră eronate și neîntemeiate argumentele instanțelor de judecată prin faptul că lipsește obiectul infracțiunii, deoarece la materialele cauzei este anexat Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren în original care are o evidentă valoare juridică.

Mai mult ca atît, în opinia acuzării, intenția inculpatei de a comite infracțiunea este recunoscută chiar de ea prin declarațiile oferite instanței unde a afirmat, că auzind în anul 2011 că se privatizează în regiunea „Roșcani” terenuri, a purces la inițierea procedurii în acest sens, avînd ca argument eronat pretinsul fapt că din anul 1993 deține teren în regiunea „Roșcani”.

Însă, recurentul precizează că de fapt nu există nici o probă care ar confirma faptul că inculpata deține de 15 ani terenul menționat, unica probă fiind doar declarațiile acesteia.

Astfel, procurorul menționează că toate probele acuzării indică la faptul că titlul conține date denaturate, însă în legătură cu faptul că în cazul dat a intervenit termenul de prescripție care înlătură răspunderea penală, duce la încetarea procesului penal.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal în unanimitate decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Recursul este o cale de atac ordinară ce poate fi declarată doar pentru a repara erorile de drept, fiind determinate limitativ. Aceasta înseamnă că alte temeuri decît cele prevăzute expres în art. 427 Cod de procedură penală, nu pot exista.

Erorile de drept pot fi: erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

Din conținutul recursului declarat rezultă că acuzatorul de stat invocă ca temeii de drept pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În acest context, instanța de recurs precizează că, procurorul invocînd pct. 6) din alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu indică care anume eroare de la acest punct a fost comisă de instanța de apel.

Acuzarea consideră că instanța de apel nu și-a argumentat corespunzător soluția sa privitor la achitarea inculpatei, iar săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, se deduce din probele administrate la materialele cauzei.

În această ordine de idei instanța de recurs reține, că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decît cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, acestea fiind atribuțiile exclusive ale instanțelor de fond și de apel. Deci, Colegiul penal nu va examina criticile formulate de recurent, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci va verifica, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanța de apel, corectitudinea încadrării juridice a faptelor săvîrșite de Istrati Eudochia.

Așadar, referitor la criticile enunțate și pretinsele erori de drept la care se referă recurentul, instanța de recurs verificînd materialele dosarului specifică că, judecînd apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptînd o soluție corectă de menținere a sentinței de achitare a inculpatei în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, care este argumentată și corespunzătoare cumulului de probe

administrare și nemijlocit verificate în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și, totodată, care au fost just apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, în baza cărora s-au stabilit cu certitudine că inculpata nu a săvârșit infracțiunea incriminată.

Colegiul penal verificând materialele cauzei în raport cu argumentele recursului, constată că instanța de apel, corect a apreciat că probele administrate în cauză nu confirmă vinovăția inculpatei.

Astfel, studiind materialele dosarului, instanța de recurs conchide că instanța de apel just a ajuns la concluzia de nevinovăție a inculpatei Eudochia Istrati, susținând poziția instanței de fond ca una corectă și legală bazată pe probele administrate și confirmată prin materialele dosarului, deoarece fapta inculpatei nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Mai mult ca atât, instanța de recurs susține poziția instanței de apel precum că, reieșind din conținutul art. 361 alin.(1) Cod penal obiectul material obligatoriu al acestei componente îl reprezintă „*documentul oficial fals*”, ceea ce presupune că inculpata a deținut și a folosit un document care este lipsit de orice valoare juridică în acest sens. Din probele administrate în ședința de judecată însă reiese că Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele lui Istrati Eudochia la 22.05.2011 pentru terenul cu suprafața de 0,2166 cu nr. cadastral 8001103.018 cu destinație grădini, este unul perfect valabil.

De asemenea, instanța precizează că, obiectul material al faptei infracționale analizate îl reprezintă documentele oficiale false. Latură obiectivă constă în fapta prejudiciabilă care se concretizează în acțiunea de confecționare, deținere, vânzare sau folosire a documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni.

Înțelesul noțiunii de falsificare constă atât în modificarea totală a documentelor oficiale, cât și în introducerea în document a unor informații falsificate. Aceasta se poate realiza prin următoarele modalități: ștergerea, adăugarea, corectarea conținutului textului, schimbarea datei, falsificarea semnăturii persoanei cu funcții de răspundere etc.

Folosirea documentelor falsificate, constă în acțiunile de vânzare, dăruire, schimb și alte forme de transmitere spre folosire de către alte persoane contra plată sau gratis. Componenta de infracțiune este formală și se consideră consumată din momentul falsificării sau confecționării obiectelor indicate în dispoziția articolului.

Prin urmare, cele relatate duc la concluzia privind lipsa obiectului material și a laturii obiective în acțiunile Eudochiei Istrati.

Totodată, pe parcursul judecării cauzei acuzatorul de stat nu a prezentat careva dovezi că Titlul este fals, asupra acestui document nefiind pronunțate careva hotărâri judecătorești civile de declarare a nulității sau sentințe penale, acest document nu a

făcut obiectul unei expertize sau constatări științifice etc. Mai mult decât atât, instanța a reținut că odată cu Titlul de proprietate a fost emis de către o autoritate publică precum este Primăria or. Strășeni, el este prezumat a fi legal pînă la proba contrară, probă care nu a fost prezentată.

Astfel, Colegiul penal conchide că recursul declarat de procuror este unul declarativ, motivele invocate țin de starea de fapt și nu sunt prevăzute ca temei pentru recurs prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală. Totodată, aceste motive au fost obiectul judecării în instanța de apel, iar materialul probator al cauzei penale dovedește legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au adus la pronunțarea hotărîrii judecătorești.

În acest context, Colegiul penal conchide că temeiul pentru recursul ordinar declarat de procuror, prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmarea în instanța de recurs și din aceste considerente recursul este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) și alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Dorina Tăut, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui Istrati Eudochia, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată la 10 iulie 2015.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Iurie Diaconu